

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 727/2014
03.09.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Горана Чавлине и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Милом Ристић, као записничарем, у кривичном предмету против окривљеног Н.В., због кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.В., адв. М.С., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 26К 356/13 од 23.08.2013. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 4009/13 од 09.05.2014. године, у седници већа одржаној дана 03.09.2014. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.В., адв. М.С., као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуде Основног суда у Зрењанину 26К 356/13 од 23.08.2013. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 4009/13 од 09.05.2014. године, тако што се окривљени Н.В., на основу члана 423. тачка 1. Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

- да је дана 09.10.2012. године, у Новом Бечеју, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, у намери да прибави себи противправну имовинску корист, поднео Министарству финансија Републике Србије – Управи за трезор, Експозитура Нови Бечеј, захтев за рефакцију и регресирање дизел горива за јесењу сетву 2012. године, уз које, као доказ о купљеном гориву приложио четири фискална исечка НИС-а бр. 377511, бр. 376806, бр. 37966 и бр. 377871, на укупан износ од 12.342 литара, односно 1.917,671,80 динара, на који начин је довео у заблуду овлашћено лице Управе за трезор да је дизел гориво купио на безинској станици НИС-а „Киkinда III“ иако је наведене фискалне рачуне купио од А.Д. из К. по цени од око 24.000,00 динара на који је начин покушао да прибави себи противправну имовинску корист од 944.100,00 динара, при чему је био свестан свог дела хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину 26К 356/13 од 23.08.2013. године окривљени Н.В. оглашен је кривим због кривичног дела превара у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. Кривичног законика за које му је изречена условна осуда и утврђена казна затвора у трајању од једне године, која се неће извршити уколико окривљени у року од три године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, а осуђен је и на новчану казну у износу од 188.856,00 динара коју је дужан да плати у року од 90 дана по правноснажности пресуде а уколико окривљени у остављеном року новчану казну не буде платио суд ће исту извршити тако што ће сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне заменити за један дан затвора, с тим што затвор не може бити дужи од шест месеци.

На основу одредбе члана 196. став 1. ЗКП окривљени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 1.000,00 динара у року од 60 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 4009/13 од 09.05.2014. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Н.В. и пресуда Основног суда у Зрењанину К 356/13 од 23.08.2013. године, потврђена.

Против наведених пресуда бранилац окривљеног Н.В., адв. М.С. поднео је захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 439. став 1. тачка 2. и 3. Законика о кривичном поступку са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.В., адв. М.С. у смислу члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку достављен је Републичком јавном тужиоцу, након чега је Врховни касациони суд одржао седницу већа о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоце окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, Врховни касациони суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, уз примену члана 604. ЗКП у односу на првостепену пресуду, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано се у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Н.В., истиче да је оспореним правноснажним пресудама у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе и за које је окривљени оглашен кривим

примењен закон који се не може применити, чиме је учињена повреда Кривичног закона из члана 439. став 1. тачка 2. ЗКП, у ширем смислу речи, али по оцени Врховног касационог суда учињена је повреда закона из члана 439. ЗКП, али из тачке 1.

Ову повреду закона суд је учинио погрешном правном оценом утврђеног чињеничног стања описаног у изреци правноснажне пресуде када га је правно квалификовао као кривично дело преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ.

Наиме, изреком правноснажне пресуде утврђено је да је окривљени у циљу добијања рефакције и регреса за дизел гориво за јесењу сетву 2012. године, надлежном органу у захтеву за рефакцију и регресирање дизел горива, лажно приказао чињеницу да испуњава услове за добијање наведене погодности, то јест да је гориво купио код овлашћеног продавца за шта је уз захтев приложио лажне фискалне рачуне будући да гориво није купио, чиме је покушао да прибави противправну имовинску корист у износу од 944.100,00 динара (колико износи вредност рефакције и регреса на које би имао право да је услове за исте испуњавао). У овако утврђеном чињеничном стању које у свему одговара чињеничном опису дела из оптужног акта нису садржана битна обележја кривичног дела преваре из члана 208. став 3. у вези става 1. у покушају, већ битна обележја кривичног дела неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из члана 209. став 1. КЗ, но како је извршење наведеног кривичног дела остало у покушају, а како покушај истог према одредби члана 30. став 1. КЗ није кажњив, то дело које је окривљеном стављено на терет оптужбом и за које је правноснажним пресудама оглашен кривим није кривично дело.

Наиме, по радњи извршења кривично дело из члана 209. став 1. КЗ је посебан облик преваре јер се врши лажним приказивањем или прикривањем чињеница (као код преваре из члана 208. КЗ) и на тај начин се за себе или другог остварује каква корист. Међутим, код овог кривичног дела преварне радње имају за циљ добијање кредита и друге погодности (субвенција, регрес, рефакција и сл.) за шта учинилац не испуњава прописане услове као што је то у конкретној ситуацији случај, будући да окривљени није купио гориво код овлашћеног продавца. Остварење противправне имовинске користи није битно обележје овог кривичног дела, али га не искључује јер кривично дело постоји како у случају испуњења обавеза по неоснованом добијању кредита и друге погодности, тако и у случају неиспуњења тих обавеза и наношења штете пасивном субјекту, односно прибављању себи или другоме противправне имовинске користи. За ово кривично дело од одлучног значаја јесте постојање узрочне везе између лажног приказивања чињеница и добијања кредита или друге погодности, а у конкретном случају та узрочна веза је несумњиво утврђена изреком правноснажне пресуде.

Ако обележја овог кривичног дела и кривичног дела преваре нису одређена на потпуно идентичан начин, природа овог дела несумњиво указује да је реч о посебном облику преваре учињене ради добијања кредита и друге погодности, у конкретном случају регреса и рефакције за дизел гориво за јесењу сетву за 2012. годину.

Стога су основани наводи захтева за заштиту законитости да се у конкретном случају ради о привидном идеалном стицају кривичног дела преваре из члана 208. КЗ као општег кривичног дела и кривичног дела неоснованог добијања и коришћења кредита и друге погодности из члана 209. став 1. КЗ као посебног облика преваре, по основу специјалитета, а како специјални облик садржи у себи општи облик истог кривичног дела то у таквом случају постоји само једно кривично дело и то оно које се појављује као специјално у односу на опште.

Дакле, у конкретном случају окривљеног Н.В., садржана су битна обележја кривичног дела из члана 209. став 1. КЗ у покушају, а како покушај кривичног дела у питању није кажњив сходно члану 30. КЗ, то је Врховни касациони суд окривљеног Н.В. на основу члана 423. став 1. КЗ ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело преваре у покушају из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. Кривичног законика.

Сходно члану 265. став 1. ЗКП одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Са изнетих разлога, а на основу члана 492. тачка 1. Законика о кривичном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Мила Ристић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.